III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

INTERACTIO – EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE TÄISKOGU 556. ISTUNGJÄRK, 2.12.2020–3.12.2020

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus piiriüleste maksete kohta liidus (kodifitseeritud tekst)“

[COM(2020) 323 final – 2020/0145 (COD)]

(2021/C 56/05)

Raportöör: **Gonçalo LOBO XAVIER**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Parlament, 23.7.2020
	Euroopa Liidu Nõukogu, 15.10.2020
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 114 lõige 1
Vastutav sektsioon	ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	10.11.2020
Vastuvõtmine täiskogus	3.12.2020
Täiskogu istungjärk nr	556
Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid)	242/2/5

1. **Järeldused ja soovitused**

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitab komisjoni ettepanekut piiriüleste maksete kohta liidus, mille eesmärk on vähendada piiriüleste euromaksete kulusid ja suurendada vääringu konverteerimise tasude läbipaistvust.

1.2. Komitee toetab asjaolu, et komisjon peaks analüüsima täiendavaid võimalusi – ja nende võimaluste tehnilist teostatavust – laiendada võrdse tasu reeglit kõigile liidu vääringutele ning veelgi parandada vääringu konverteerimise tasude läbipaistvust ja võrreldavust. Võrdse tasu reegli laiendamine kõigile liidu vääringutele läheks siseturu süvendamisel veelgi kaugemale ning aitaks vältida mis tahes diskrimineerimist väljaspool euroala elavate kodanike suhtes, kes võivad näiteks algatada piiriülese tehingu muus väärings kui euro.

1.3. Seoses määruse ettepaneku mõju mitme aspekti hindamiseks koostatud aruande esitamise ja perioodiga nõustub komitee asjaoluga, et aruanne tuleks esitada hiljemalt 19. aprillil 2022 ja see peaks hõlmama vähemalt ajavahemikku 15. detsembrist 2019 kuni 19. oktoobrini 2021.

1.4. Kodifitseerimise mõttes ja arvestades, et Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon leppisid 20. detsembri 1994. aasta institutsioonidevahelises kokkuleppes kokku, et kodifitseerimisvahendite kiireks vastuvõtmiseks võib kasutada kiirendatud menetlust (kuna kodifitseeritavates õigusaktides ei tohi teha sisulisi muudatusi), kiidab komitee täielikult heaks 20. aprilli 2021. aasta määruse jõustumise kuupäevana.

2. **Komisjoni ettepanek**

2.1. Kodanike Euroopa jaoks peab komisjon oluliseks liidu õigust lihtsustada ja selgemaks muuta, nii et see oleks kodanikele loetavam ja kättesaadavam. Seda eesmärki ei ole võimalik saavutada, kui arvukad sätted, mida on korduvalt ja sageli oluliselt muudetud, asuvad laiali, osad esialgses õigusaktis ja osad muutvates õigusaktides. Nii tuleb kehtiva õiguse kindlakstegemiseks uurida ja võrrelda suurt hulka õigusakte. Muudetud õigusaktide kodifitseerimine on seega oluline õiguse selguse ja loetavuse saavutamiseks ([1]).

2.2. Komisjoni kõnealuse ettepaneku COM(2020) 323 final eesmärk on kodifitseerida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 924/2009 ([2]). Määrust (EÜ) nr 924/2009 on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 260/2012 ([3]) ning seejärel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/518 ([4]).

2.3. Uus määrus asendab sellesse inkorporeeritud õigusaktid; kõnealuses ettepanekus on säilitatud kodifitseeritud õigusaktide sisu ja nende kokkupanemisel on tehtud ainult kodifitseerimiseks vajalikud vormilised muudatused. ([5])..

3. **Üldised märkused**

3.1. Piiriülesed maksed on väga olulised ELi majanduse integreerimiseks ning neil on oluline roll selle tagamisel, et kõigi ELi liikmesriikide kodanikel ja ettevõtjatel oleksid samad õigused, mida ühtne turg pakub ([6]). Tegelikult on maksetel keskne osa ühtsel turul, mis hõlmab kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumist. Komisjoni talituste töödokumendis „Mõjuhinnang – Lisatud dokumendile: Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 seoses liidus tehtavate piiriüleste maksete teatavate tasudega ja vääringu konverteerimise tasudega“ ([7]) märgitakse järgmist: „Suured piiriülesed maksekulud loovad tõkkeid ühtsele turule – tõhusad tõkked kodumajapidamiste (kaupade/teenuste ostmine teises valuutatsoonis) ja ettevõtjate piiriülesele tegevusele (kasutades välismaal asuvaid tarnijaid, kes tahavad jõuda klientideni teises valuutatsoonis) […].“ Piiriüleste maksete suured kulud tekitavad ka kahte liiki makseteenuse kasutajaid: need euroala riigid, kes suudavad oma maksetega jõuda enamiku ELi kodanike ja ettevõtjateni väga madalate kuludega, ning need, kes asuvad euroalasse mittekuuluvates riikides, kes jõuavad madalate kuludega maksetega vaid väikese arvu inimeste ja ettevõtjateni. Nende kahe probleemi lahendamiseks on kõige tulemuslikum võtta seadusandlikke meetmeid ELi tasandil ja see on ka kooskõlas aluslepingute eesmärkidega.

3.2. Alates euro kasutuselevõtust on EL teinud mitmeid algatusi, mille eesmärk on vähendada piiriüleste tehingute kulusid ([8]). Piiriüleste maksetega seotud õigusaktid on aja jooksul edenenud eri meetmete kaudu, mille eesmärk on vähendada euroala kodanike ja ettevõtjate kulusid. Eespool nimetatud komisjoni talituste töödokumendis ([9]) on siiski öeldud, et „euroalavälistest riikidest pärinevad piiriülesed euromaksed ja piiriülesed muudes vääringutes tehtavad maksed, olenemata päritolu- või sihtriigist, ei ole järginud sama suundumust makseteenuste kasutajate poolt makstavate tasude taseme osas“.

([1]) COM(2020) 323 final.
([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 924/2009 piiriüleste maksete kohta ühenduses ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2560/2001 (ELT L 266, 9.10.2009, lk 11).
([3]) ELT L 94, 30.3.2012, lk 22.
([4]) ELT L 91, 29.3.2019, lk 36.
([5]) COM (2020) 323 final.
([6]) Vt Euroopa Parlamendi ülevaade eurodes tehtavatest piiriülestest ülekannetest ja vääringu konverteerimisest – samm edasi ühtse turu suunas (https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI(2018)628291_EN.pdf).
([7]) Vt https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR.
([8]) Vt näiteks SEPA määrus (EL) nr 260/2012, millega kehtestati eurotehingute standardid (SEPA kreeditkorraldused, SEPA otsekorraldused), või makseteenuste direktiivid, millega suurendati tasude läbipaistvust ja võimaldati uutel turuosalistel turule siseneda.
([9]) Vt https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR

3.3. Komisjoni praegune ettepanek on järjekordne samm tegevuskulude vähendamise suunas. Sellega muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009, mille eesmärk on:

a) eurodes tehtavate välismaksete kulude vähendamine: teisisõnu ei tohiks ELi-siseste eurodes tehtavate piiriüleste maksetehingute hind erineda liikmesriikide omavääringus tehtavate riigisiseste tehingute hinnast. Liikmesriigid, kelle omavääring ei ole euro, võivad otsustada laiendada kehtiva määruse kohaldamist omavääringule (opt-in), tingimusel et nad teavitavad sellest komisjoni;

b) muuta vääringu konverteerimise tasusid läbipaistvamaks, et kaitsta tarbijaid vääringu konverteerimise teenuste ülemääraste tasude eest ning tagada, et tarbijatele antakse teavet, mida on vaja parima vääringu konverteerimise võimaluse valimiseks ([10]).

3.4. Mõlemad komisjoni kavandatud meetmed kujutaksid endast sammu edasi VKEdele võrdsete võimaluste pakkumisel kõikjal Euroopas, rakendades ühtse turu potentsiaali ([11]). Euroalas asuvad VKEd saaksid potentsiaalselt suurema nõudluse euroalasse mittekuuluvates liikmesriikides asuvatelt tarbijatelt ja ettevõtetelt (kus piiriüleste maksete kõrged tasud kujutavad endast märkimisväärset takistust). Euroalasse mittekuuluvates liikmesriikides asuvatel VKEdel oleks omakorda odavam juurdepääs 360 miljonile kodanikule (potentsiaalsed kliendid) ja 16 miljonile euroala ettevõttele (kliendid ja pakkujad). Seega suudaksid nad ELi turul paremini konkureerida ([12]). Teine oodatav mõju on Euroopa kodanike suurema võrdsuse edendamine seoses juurdepääsuga odavatele piiriülestele maksetele.

4. **Erimärkused**

4.1. Piiriüleseid makseid käsitleva määrusega (EÜ) nr 924/2009 võrdsustati kogu ELis ELi-siseste piiriüleste euromaksete tasud riigisiseste euromaksete tasudega (st võrdsed sama liikmesriigi siseste tehingutega). Euroalasse mittekuuluvad ELi liikmesriigid võivad otsustada laiendada käesoleva määruse kohaldamist omavääringule, tingimusel et nad teavitavad sellest komisjoni.

4.2. Kuigi määruse ettepanek on oluline samm siseturu süvendamise suunas, tuleks kaaluda võimalust laiendada võrdse tasu reeglit kõigile liidu vääringutele, nagu on märgitud põhjenduses 12. Õigupoolest võib näha olukordi, kus mõned euroalaväliste liikmesriikide pangad küsivad 15–30 euro suurust tasu 100 euro suuruse piiriülese tehingu eest.

4.3. Võrdse tasu reegli laiendamine kõigile liidu vääringutele oleks kasulik finantsteenuste tarbijatele, keda koheldaks võrdselt, sõltumata liikmesriigist või vääringust, milles nad teevad piiriüleseid tehinguid. Võrdse tasu reegli laiendamine kõigile liidu vääringutele oleks veelgi ambitsioonikam samm, kuna see tähendaks, et makseteenuse pakkujad ühtlustaksid oma tasud kõigi ELi liikmesriikide vaheliste piiriüleste tehingute puhul mis tahes ELi vääringus riigisiseste tehingutega, sealhulgas tehingutega vääringutes, mis ei ole lähetava ega vastuvõtva riigi omad. Makseteenuse kasutajad saaksid sellisest võimalusest kindlasti kasu, kuid sellega kaasneksid makseteenuse pakkujatele märkimisväärsed kulud, muu hulgas seoses taristuga ([13]).

4.4. Euroopa Komisjon peaks seda võimalust kindlasti täiendavalt kaaluma, analüüsides kõigi sidusrühmade kasu ja kulusid.

([10]) Vt https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI(2018)628291_EN.pdf
([11]) Vt https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI(2018)628291_EN.pdf.
([12]) Vt https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR
([13]) Vt https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR

4.5. Komitee on seisukohal, et määruse tulevase läbivaatamise käigus oleks asjakohane selgitada kontotulu puudutavate tasude olukorda, täiendavalt kaaluda teavet, mis tuleb klientidele esitada enne maksekorralduse algatamist, ning selgesõnaliselt märkida, millal ja millise sagedusega tuleks elektrooniline teade saata.

Brüssel, 3. detsember 2020

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Christa SCHWENG